

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 722/2016-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Lukáš Opett, PhD., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co 41/2013 z 1. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 41/2013 z 1. októbra 2013.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 23/2003, v ktorom sa Bytové družstvo Snina (ďalej len „žalobca“, v citáciách aj „ubytovateľ“) domáhalo zaplatenia sumy 137,15 € s príslušenstvom z titulu náhrady nákladov spojených s vystaňovaním sťažovateľa a dlžnej úhrady za ubytovanie za mesiac máj 2000.

Okresný súd o tejto žalobe rozhodol rozsudkom sp. zn. 17 C 23/2003 z 15. októbra 2003, ktorým jej v časti vyhovel a v časti vylúčil nárok žalobcu na samostatné konanie, pričom sťažovateľovi povolil úhradu žalobcovi priznanej istiny v splátkach.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ v celom rozsahu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 10 Co 42/04-72 z 29. septembra 2004 tak, že označený rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd po tom, ako vec opätovne prerokoval, v poradí druhým rozsudkom č. k. 17 C 23/2003-363 z 20. augusta 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vyhovel žalobe v celom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 13 Co 41/2013-421 z 1. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) tak, že zmenil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a sťažovateľa zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 60,74 € so 17,6 % úrokom z omeškania od 12. augusta 2000 do zaplatenia, pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súvisiaci výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania zmenil tak, že ich náhradu nepriznal žiadnemu účastníkovi konania.

Následne sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie a 20. januára 2014 podal podľa čl. 127 ústavy sťažnosť ústavnému súdu.

Ústavný súd o predmetnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 724/2014-21 zo 16. decembra 2014 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“), ktorým ju ako neprípustnú odmietol z dôvodu prebiehajúceho konania najvyššieho súdu o podanom dovolaní proti rozsudku krajského súdu.

O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 111/2014 z 26. októbra 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“), tak, že podľa § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu pre neprípustnosť. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu doručené 20. novembra 2015.

Následne sťažovateľ podal podľa čl. 127 ods. 1 ústavy proti rozsudku krajského súdu v poradí druhú sťažnosť, v ktorej po rekapitulácii priebehu konania pred všeobecnými súdmi v súvislosti s namietaným porušením základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy konštatuje, že k ich porušeniu došlo „v dôsledku uskutočnenia pojednávania (krajským súdom, pozn.) napriek náhlemu zhoršeniu zdravotného stavu sťažovateľa pred pojednávaním a v dôsledku pochybenia súdu pri doručovaní predvolania... Sťažovateľ síce bol na uvedené pojednávanie riadne predvolaný, avšak nemohol sa pojednávania zúčastniť pre akútne zhoršený zdravotný stav, ktorý bol natoľko nepriaznivý, že mu neumožňoval účasť na pojednávaní odvolacieho súdu dňa 1. 10. 2013.

O dôvode, pre ktorý sa sťažovateľ nemohol zúčastniť pojednávania dňa 1. 10. 2013, sťažovateľ informoval súd písomným podaním zo dňa 30. 09. 2013, v ktorom zároveň požiadal o odročenie pojednávania. Odvolací súd však napriek žiadosti sťažovateľa pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti. “

Sťažovateľ v súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že krajský súd sa v jeho veci „... nevysporiadal s aplikovateľným ustanovením § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodujúc v rozpore s jeho znením

a zmyslom, nereagoval na relevantnú argumentáciu... k otázke písomnej formy odstúpenia od zmluvy k 1. 6. 2000 a rozhodol bez toho, aby si urobil úsudok o prítomnosti právneho základe pre svojpomocné vystažovanie...

Odvolací ako ani prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia... nevenovali pozornosť (znaleckému posudku, pozn.), na druhej strane však neuviedli, prečo uverili výpovediam zamestnankýň ubytovateľa, na základe akých úvah sa spravovali pri hodnotení dôveryhodnosti výpovedí týchto svedkýň a prečo nevykonali dôkazy napríklad svedeckou výpoveďou osôb ubytovaných v ubytovni v čase, keď bol v nej ubytovaný...“.

Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie tiež uvádza, že „... je v zásadnom rozpore s dobrými mravmi a princípom spravodlivosti, ak je od... [neho] vymáhaná finančná čiastka, ktorá vznikla na základe činnosti nadväzujúcej na zjavne neplatný právny úkon“.

Sťažovateľ na základe už uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie vecí v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, a aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, a tiež úhradu trov konania.

Sťažovateľ súčasne žiada, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu na čas do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o veci najmä z dôvodu, aby sa predišlo následnej reparácii dobrovoľného plnenia povinnosti uloženej napadnutým rozsudkom, prípadne vykonanej exekúcie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 62/08, III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené ním označené práva zaručené ústavou a dohovorom.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo veciach zanedbateľného významu prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)].

V okolnostiach danej veci ústavný súd zohľadnil predovšetkým samotnú intenzitu namietaných porušení a ich ústavnoprávny rozmer, ktoré by odôvodňovali vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Posudzovaná vec vzhľadom na výšku finančného plnenia, ktorú je sťažovateľ povinný uhradiť žalobcovi, a ústavnosť uloženia, ktorá je súčasťou jeho argumentácie v konaní pred ústavným súdom, nedosahuje v danom konkrétnom prípade intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia ním označených práv podľa ústavy a dohovoru, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že ju bolo možné odmietnuť aj ako podanú oneskorene, vychádzajúc z toho, že zákonným predpokladom prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Zákon o ústavnom

súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 209/09).

Ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudli právoplatnosť 20. novembra 2013, pričom sťažnosť bola sťažovateľom odoslaná na poštovú prepravu 20. januára 2016 a ústavnému súdu doručená 22. januára 2016, teda sťažovateľ podal sťažnosť zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti nenamietal porušenie ústavou a dohovorom garantovaných práv uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, prípadne postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, čo je v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu (napr. III. ÚS 34/2012, III. ÚS 543/2012) nevyhnutným predpokladom na aplikáciu taktiež ustálenej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) sťažovateľovi a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54), v prípade sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu ako odvolacieho súdu (obdobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, IV. ÚS 58/2011). Pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti ústavný súd totiž musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde a z toho, že ak sťažovateľ uplatnil mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietol ako neprípustný, mal namietat' vo svojej sťažnosti aj postup dovolacieho súdu, resp. jeho rozhodnutie, čo však v danej veci sťažovateľ neurobil. Za splnenia tejto podmienky, aj keby došlo k situácii, že ústavný súd pochybenie v postupe a rozhodnutí dovolacieho súdu nezistí a porušenie práv sťažovateľa nevysloví, mohol by aj napriek tomu súčasne preskúmať aj rozhodnutie odvolacieho súdu (napadnutý rozsudok krajského súdu ako odvolacieho súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2016